

BUDA-PESTA

4 Aug. st. v.

16 Aug. st. n.

Va eși duminică.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 30.

Anulu X.

1874.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Ebreulu eternu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj — Rapsodia lirica. —

Din spelunc'a 'ntunecósa a Carmilului rîposu
Se casniá reu cá sè iésa pe tîrîsiu cu capu 'n josu
Unu ebru, numitu Ahasver, ce traiá ne-astemperatu
Sunt dóue mîi ani aprópe; tóte tierile a umblatu.

Candu Isusu odinióra sarcin'a crucei ducea,
Si voi sè odihnésca tocmai langa usi'a sa,
Ah! Ahasver i refusa voi'a d'a se odihni,
Si-lu impinse cu bruschetia încátu Isusu poticni;
Tóta greutatea Crucei corpulu lui lu-amortí
Si de multa oboséla a lui vóce amutí.
Atunci angelulu de mórte pe Ahasver l'a popritu
Si in facia-i cu furóre indat' astu-felu i-a vorbitu:
„Tu odihn'a-i refusat'o fiului lui Dumnedieu,
Inumane! Scelerate! Sè-ti ordonu am venitu eu,
Ca sè umbli 'n ratecire fara d'a te odihni,
Pana candu a dóu'a óra Isusu éra va veni!
Si unu demonu din infèrnuri, negru, reu, ce a esítu
Sè te-alunge cu fiagelulu printre tieri necontentitu;
Sè-ti refuse pacea mortii; de repausu de momentu
Sè n'ai parte; consolare sè n'afli pe pamentu!“

Din abisulu de oróre alu Carmilului rîposu
A esítu abié Ahasver pe tîrîsiu cu capu 'n josu,
Si cu man'a sangerata pulberea si-a scuturatu
De pe barb'a lui stufósa; é elu ca unu desperatu
Apucá dintr'o gramada unu craniu secu si uscatu

Si-lu priyescce ca unu tighu, ochii i s'au turburatu;
Lu-asvêrle josu in vale din Carmilu ca p'o ghiulea,
Si sariá din pétra 'n pétra, s'aruncá si ér cadeá,
Pana 'n fine se sfarama 'n mfi bucáti ce s'aruncau,
Echoulu resuná tare, pe ceriu nuori se turburau.
„Ah! acest'a a fostu tat'a, tatalu meu ce a muritu!“
Furiosu racni Ahasver, vorba-i multu-o-a repetítu.
Incé unu craniu, si inca siepte! Ha! periti p'aici in
josu!“

Sbierá elu; si-arunca n'tr'una 'n josu pe muntele
stancosu.
Asta-i unulu, si ast'a-i altulu, mergeti, ha! v'amu as-
vêrlitu,
Voi ati fostu sóciele mele, eu pe tóte v'am iubitu.“
Si-'nca totu aruncá craniuri, si racniá cu tonu res-
titu;
„Toti acesti mi sunt copíii, toti de multu au putu-
dítu.“

Ei putura ca sè móra linisciti si a perí,
Dara eu lapedatura, eu nu potu a mai muri!
Ah! Sentinti'a e eterna. Ah! teribila e ea,
Pe d'a supra-mi ea aterna, greu apas' a supra
mea!“

Candu caditü Jerusalimulu eu scrasniámu cu dintii
mei,
Si rapiám prunci de la sinulu mameloru, de la fe-
mei,

I-aruncám eu dreptu in flacari, ne mai cautandu la
ani,
Blastemám cu focu si sange pe 'nvingetorii Ro-
mani;
Dar in vanu, cà-ci blastemarea angelului ursitoriu
Me tinea de peru cu man'a si ah! nu puteam sè
moriu.

Apoi Roma uriasia candu cadiù ea sub straini,
Me pusei sub murii negrii cautandu mórtea 'ntre
ruini.
Ea cadiù, cu tóte-aceste, petre chiar s'au sfaramatu,
Si de mine fugea mórtea, ah, si nu m'a macinatu!

Aparura ginte multe pe pamentu, si-au disparutu
Mai 'naintea mea, si totu-si ór'a-mi inca n'a batutu.
De pe vèrfuri de 'nalti scopoli ce cu nuori erau in-
cinsi,
M'aruncau in fundulu marei, ochii mei erau aprinsi,
Dara valuri volburande totu spre tiermuri me 'mpin-
geau,
Plóia, ventulu, fulgeru, trasnetu, totu de mine se
loviau,
Si din tóte, tóte-aceste, ca unu vecinicu caletoriu,
Nici una nu-mi dá lovirea, ca sè moriu, ah, ca sè
moriu.

M'am urcatu la gur'a Etnei, am privitu gútlejulu ei,
Hop! intr'insulu éta fundulu, tremurau toti mem-
brii mei,
Diece luni urlai de spaima, suferí amari fiori,
In abdomenu-i giganticu suspinau de mfi de ori,
Etna ins'a ferbea gróznicu, alu puciósei mirosu greu
Me 'nneacă cu violintia, sè 'nneacă sufletulu meu,
Diece luni! Candu de odata eu afara fui scuipatu,
Si 'ntr'unu grosu síroiu de lava me aflam mai in-
necatu;
Palpitam cu violintia, de cenusia eram plinu,
Dar sè moriu nu erau semne, o duceam numa 'ntr'
unu chinu.

O padure seculara ardeá tóta 'n flacari vfi,
Schintei mfi si milióne sburau ca de vijelfi,
Ér eu in a mea turbare nevalii nebunu in focu,
Si de grósnic'a dogóre nu puteam sè stau pe locu.
Perfi arboriloru inse preste mine aprinsi cadeau,
Parjoliá ósele mele, si ah, nu me prapadeau.

Intre gádii omenirei m'aruncau ca desperatu,
Colo 'n campulu de bataia, unde-i campulu sange-
ratu,
Prin cadavre, 'n lacu de sange, innotam, me aventam,
Si pe Galii nebunatici in deridere-i luam;
Pe Germanii cei fanatici cu despretiu i-am inferatu,
Ér sagetile si lancea d'alu meu corpu s'a sfaramatu.
Apoi sabiile albe trase 'nsusu de Saraceni,

Se frangeau de alu meu craniu tocmái ca nisce co-
ceni.
Glóntiele cadeau ca plói'a preste mine ca din ceriu,
Ca si mazarea-aruncata pe chiurassele de feru.
Fulgerile bataliei preste cópse me 'ncingeau
Ca pe stancile dintiate ce prin nuori se ascundeau.
Tóte, tóte, furióse a supra-mi se repedieau,
Dar in vanu, cà-ci de la mine tóte repede fugeau.
Insedar cà elefantulu cu picioru-i m'a pisatu,
Cà-ci indat' fara durere eu in susu m'am ridicatu.
Insedar potcív'a grós'a a calului maniosu
Me lovì, cà-ci lovitur'a numai càtu me dete josu.
De d'a supra unei mine susu in aeru fui svèrlitu
Si-ametítu cadiui eu éra de esplosia pèrlitu.
Combatantii me aflara 'n sange 'ncreieri tavalitu,
Si 'ntre membre mutilate d'ale celoru ce-au mu-
ritu.

A gigantelui maciuca de otielu candu m'atingea
Ea sarea 'napoi cu forci'a, de mine nu se lipiá.
Apoi pumnulu celu de gáde indat' se paralisá
Candu éra ca sè m'atinga cu spurcatu man'a sa.
Dintii tigrulu vr'odata spre mine de au rinjitu
Nu putea sè me sfasia: coltiulu lui éra tocitu.
Nici unu leu nu me atinse candu in circu intram la ei,
De si fómea-i torturase, ei erau ca nisco mei.
Me culcam cu sierpii 'n iérba, cu sierpii cei veninosi,
Si piscam aspid'a 'n crésta; ea priviá cu ochi fo-
cosi;
Me muscau sierpii c'otrava, si otrav'a s'a 'ndulcitu;
Torturatu-m'a aspid'a, si plangeam cà n'am mu-
ritu.

Atunci pronunciau blastemulu a supra celoru tirani,
Si toti ómenii din lume mi-pareau cà-mi sunt dus-
mani.
Lui Nerone omofagulu i-am dísu: cane sangerosu!
Christianiloru totu astu-felu: Voi nu sunteti mai
pe josu!

Marocanului Mulei Ismail i-am declaratú:
Esti unu cane fora mila, esti de sange insetatu.
Si tiranii inventara crude chinuri pe pamentu,
Si nici unulu n'avù mila sè-mi cedez: unu mor-
mentu!

Ha! grozava e tortur'a de a nu puté muri!
Cine póte o viétia astu-felu de a suferi?!

Si a n: avé ropausu corpulu fiindu ostenitu
Pentr'unu omu e mórte viua, déca nu s'a odihnitu.
A purtá corpulu de huma, cu colóre de pamentu,
Si 'ncarcatu de langedire, cu mirosulu de mor-
mentu;
A vedé prin secolu monstri de natura monotoni;
A trai 'n timpu de coruptii si-a vedé numai pol-
troni;
A se nasce fii de ómeni deprinsi numai la tradári

Si-a nu-i muscă con-ciinti'a lasandu altoru supe-
rări,

Ah! grozave-su la vedere acestu feliu de rateciri!

Ah! că-ci nu potu . . . Vin'o mórte . . . scapa-me
d'aste priviri!

Maniosule Jehova; n'ai in arsenalulu teu

Vr'o dreptate mai simtita, spre a-mi sdrobi capulu
meu?

Lasa trasnetulu sè vie preste mine furiosu,

Si-uraganulu sè m'aveute din Carmilu in vale josu,
Si la pólele lui asta-di sè fiu intinsu gafaindu

Si in spasaturi espirarea sè mi-o dau indat' mu-
rindu.

Ah, ajunge-a ta urgia, nu mai potu sè suferu eu,

Am gresitu, sciu, ceru iertare, c'am respinsu pe
fiulu teu!"

Indat' coriulu in turbare se 'negri desu fulgerandu,

Preste munti lumin'a-i mare, tresnetele resunandu;

Si Ahasver d'ametiela in genunchi elu a caduutu,

Er urechile-i sè urle furiosu a inceputu.

Pleópele lui stufóse nóptea i le acoperi,

Erá 'n mare nesimtire, erá gata a muri.

Dar unu angelu luandu corpu-i in spelunca l'asiedatu

Si cu vócea lui cerésca astu-felu i s'a adresatu:

„Dormi acuma, o Ahasver, somnulu dulce, liniscitu,

Că-ci Jehova-ti dà iertare, furi'a si a potolitu.“

1874.

Z. Antinescu.

Albu séu Rosiu?

— Comedia originala intr'unu actu. —

(Urmare.)

Elena.

A fostu numai o intriga de amoru, care
inse a reesitu reu . . . O gluma, si nimica mai
multu . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Ciudata gluma! . . .

SCEN'A XVI.

Totu aceea si Teofilu

Teofilu, intrandu.

Cautu pe dlu Ionu Alesandrescu.

Ionu Alesandrescu betr.

Eu sum.

Teofilu, observandu-lu, a parte.

Vai de mine! . . . Acesta-i duelantulu
meu! . . . (Cu vócea nalta.) Me bucuru! . . .

Ionu Alesandrescu betr. observandu-lu, a parte.

Acest'a-i rivalulu meu! . . . (Cu vócea nal-

ta.) Ne cunóscemu . . . si acusi vomu avé oca-
siune a ne cunósce mai de aprópe . . .

Teofilu, a parte.

Elu intielege duelulu nostru de mane . . .
Multiam d'o fericire ca ast'a. (Cu vócea nalta.)
Ah! me voiu considerá fórte fericitu!

Ionu Alesandrescu betr.

Eu me voiu simtî intocmai cá dta.

Teofilu, a parte.

Apoi atunce scíu că ai dori sè ffi in de-
partare de trei-dieci de mile de mine! . . . (I
face unu complimentu.)

Ionu Alesandrescu betr.

Speru, că vei veni câtu mai adese ori la
cas'a mea . . .

Teofilu, a parte.

Abié apucu sè scapu odata . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Asié dara, că vei veni?

Teofilu.

Dupa ce me vei omori?

Ionu Alesandrescu betr.

Ah! ce gandesci!

Teofilu.

Si duelulu de mane?

Ionu Alesandrescu betran.

Nu se va tiené.

Teofilu, a parte.

Dómne, tie-ti multiamescu!

Ionu Alesandrescu betr.

Soc'a mea mi-a esplicatu tóte . . . A
fostu numai o gluma . . .

Elena.

Da, da, numai o gluma.

Teofilu, a parte.

Ciudata gluma fu si ast'a! . . . Furi'a
aceea cu pumnalulu in mana par că mi-dícea:
„Glumesce séu mori!“ (Catra Elena cu vócea
nalta.) Apoi, dómna, déca a fostu numai o
gluma, de ce nu-mi spusesi ast'a din capulu
locului? . . . De ce m'ai silitu sè-ti facu o
declaratíune de amoru . . . Ast'a n'a fostu
gluma!

Ionu Alesandrescu betr.

Nu?

Teofilu.

Nu!

Ionu Alesandrescu betr.

Apoi . . . (apuca unu pistolu din cuieru.)

Teofilu, spariatu.

Ba, a fostu gluma . . . numai o gluma . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Vedi asié!

Teofilu, a parte.

Curióse forme au glumele p'aice!

Elena.

Eu me ducu sè cautu pe Clementina . . .

Serman'a are sè fia pré trista . . . (Esc.)

SCEN'A XVII.

Ionu Alesandrescu betr. si Teofilu

Ionu Alesandrescu betr.

Si acuma, dlu meu, spune-mi cu ce potu sè-ti servescu? . . . . Stau la dispositiune dtale . . .

Teofilu.

Inainte de a respunde la ast'a, sè constàtu mai antâiu, ce esti dta : albu séu rosiiu ? cà-ci de la ast'a depinde, déca ti-voiu puté incredintiá procesulu meu? . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Dar ce are de a face procesulu dtale cu profesiunea mea politica?

Teofilu.

Fórte multu !

I. Alesandrescu betr.

Vrei dóra sè-mi incredintiezi unu procesu politicu ?

Teofilu.

Feresce Dómnne !

Ionu Alesandrescu betr.

Ce dara ?

Teofilu.

Unu procesu de mostenire . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Dar acuma totu mai pucinu de intielegu . . .

Teofilu.

Ast'a urméza de acolo, cà dta tieni pré pucinu la profesiunea-ti politica . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Nu, domnulu meu! . . . Candu vine sè aperàmú interesele partitulu nostru politicu, nu sum eu celu din urma in afacerea acest'a, cà-ci dupa convingerea mea : adevèrulu numai prin controlarea partiteloru póte sè iésa la lumina . . . Inse candu parasimú terenulu politicu, eú din caus'a profesiunii de credintia politica nu facu diferintia între Romanu si Romanu.

Teofilu.

Eu procedu de totu din altu punctu de vedere, si nu facu nimica far' a consultá interesulu meu de partitu . . . Si sum convinsu cà nici evadratur'a cercului nu se va poté inventá fara teoriéle partitulu meu.

Ionu Alesandrescu betr. a parte.

Omulu acest'a e séu nebunu séu prostu !

Teofilu.

Eu nu cumperu nimica, decâtu numai la aceia de unu partitu cu mine . . . Déca mergu la unu croitoriu, la unu calciunariu, la unu negutiatoriu, mai nainte de tóte lu-intrebu ce e : albu séu rosiiu ?

Ionu Alesandrescu betr.

Si nime n'a risu inca de dta ?

Teofilu.

Ce cugeti? . . . Cum sè ridia ?

Ionu Alesandrescu betr. a parte.

Prosti ómeni siedu dara si pe acolo.

Teofilu.

In cas'a mea nu se gasesce nici unu servitoriu, care nu e de partitulu meu, cà-ci pana atunce nu primescu pe nimene in serviciulu meu, pana ce nu-mi spune ce e : albu séu rosiiu ?

Ionu Alesandrescu betr.

Si sunt pe la dvóstre multi ómeni de principiulu acest'a ?

Teofilu.

Toti sunt cá mine.

Ionu Alesandrescu betr. a parte.

Nimernicii de voi !

Teofilu.

Dilele trecute mergèndu pe strada, mi-facui o cigareta si cerui focu de la primulu trecatoriu. Elu mi-satisfacú cererea. In contra datinei mele, uitai sè-lu intrebu ce e : albu séu rosiiu ? Dupa ce ne despartíramu, aflai numai decâtu, cà dinsulu nu face parte din partitulu meu. Aruncaí iute tígaret'a, dicèndu : Lapedume de Satana !

Ionu Alesandrescu betr.

Hahaha !

Teofilu.

Èn mai asculta o patiania ! Acuma-su trei ani mi s'a intemplatu o nenorocire . . . Mi-a arsu casa . . . deci fui silitu a o edificá de nou. Inse doi ani de dfile nu potui incepe edificarea. Pentru ce? . . . Pentru cà in satulu nostru nu se afla nici unu zidariu de partitulu meu . . . Este unulu, ce e dreptu, Romanu, inse dinsulu apartiene partitulu contrariu . . . Deci nu-i incredintiai edificarea casei, ci mi-adusei din alu treile satu unu jidanu . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Va sè díca, dta mai bucurosu faci câstigu unui strainu, decâtu sè ajutori pe unu Romanu din partitulu politicu opusu . . .

Teofilu.

Da, da. Cum sè nu ?

Ionu Alesandrescu betr. a parte.

O dobitocule !

Teofilu.

Acuma mi-cunosci principiéle . . . Scfi cine sum . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Scfu! . . . (a parte.) Unu prostu si jumatate !

Teofilu.

Vedi dara, cà incredintiandu-ti unu procesu de mostenire, unu procesu atâtu de importantu pentru mine si dta, trebue sè scfu

conformu principiului meu, ce esti dta: albu séu rosiu?

Ionu Alesandrescu betr.

Romanu, dlu meu, Romanu!

Teofilu.

Dar Romanii se impartu in dóue partituri principale . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Sè nu vorbimu despre cestiunea ast'a in presinti'a atâtoru ómeni! (Aréta spre publicu.) Ne-amu face de risu. Vina sè continuàm con-vorbirea nóstra despre partite in odai'a laterala! (Pléca.)

Teofilu, mergédu dupa elu, a parte,

Curiosi ómeni mai siedu p'aice! . . . Nici unulu nu vré sè spuna, déca e albu séu rosiu? . . . Perirea ta din tine, Israile! (Esu ambii.)

SCEN'A XVIII.

Elena si Clementina.

Elena.

Asié e, fic'a mea, precum ti-am spusu . . . Ionu nu te iubesce! . . .

Clementina.

Inse elu mi-a juratu . . .

Elena.

Juramintele tineriloru de asta-di sunt vorbe usióre.

Clementina.

Oh! mama, simtiementulu acest'a me va omorí . . . Elu iubesce pe Julia . . .

Elena, emotiunata.

Pe Julia? . . . Nu! . . .

Clementina.

Asié dara pe Cornelia . . .

Elena.

Da . . . pe Cornelia . . . Asié mi-a spusu si parintele teu . . .

Clementina.

Apoi déca scé si tat'a, e siguru . . .

SCEN'A XX.

Totu acele, si Ionu Alesandrescu betr., Teofilu, apoi Ionu Alesandrescu tiner. si in fine unu servitoriu.

Ionu Alesandrescu betr. catra Clementina.

Nu ffi trista, puic'a mea, capetá-vei tu si altu mire!

Clementina.

Durere . . .

Teofilu, a parte.

Aice e vorb'a de mine! (Cu vóce nalta.) Protestezu! . . . Eu n'am renunciatu inca . . . ci tienu si acuma la declaratiunea mea de mai nainte . . . (cu afectiune) de cumva adeca si domnisiór'a se invoiesce . . .

Ionu Alesandrescu betr. incetu catra Teofilu.

Nu se póte, dle, nu se póte . . .

Teofilu, totu asié catra Ionu Ales. betr.

Pentru ce?

Ionu Alesandrescu betr. totu asié.

Pentru cà dins'a nu apartiene partitului dvóstre . . .

Teofilu, totu asié cu mirare.

Asié? . . . Abdîcu . . .

Ionu Alesandrescu tiner. intrandu.

Am venitu sè ceru esplicatiuni . . .

Unu servitoriu, (celu din scen'a II) intrandu.

Me rogu de iertare, dle, am gresítu!

Ionu Alesandrescu betr.

Ce?

Servitoriulu.

Epistol'a ce am adusu mai-inte nu suna dtale.

Ionu Alesandrescu betr.

Cui dara?

Servitoriulu.

Unui coconasiu din cas'a vecina, pe care asemene lu-chiama Ionu Alesandrescu.

Ionu Alesandrescu betr.

Habâucule, dar cum ai pututu gresí?

Servitoriulu.

D'apoi, domnule, eu am intrebatu pe strada, cà unde siede dlu Ionu Alesandrescu? Si ómenii m'au indreptatu aice . . . Me rogu dà-mi epistol'a!

Ionu Alesandrescu betr. cautandu-o.

Ascépta . . . Éta si cuvert'a! . . . (O are-dica de josu.) Ai dreptu! . . . Nu suna mie! . . . Éta ce e scrisu pe cuverta! (Cetesce.) „Dlui Ionu Alesandrescu studinte. (Vorbindu.) De me uitam la cuverta, nu aveam atâte necasuri. (Servitoriulu ese.)

Clementina, cu bucuria.

Unu studentu . . . Si nu Ionu!

Ionu Alesandrescu betr. catra tinerulu.

Frate Ione, éta esplicatiunile cerute! . . .

Eu cugetam, cà acea epistola, adusa din gresiéla mie, fu scrisa pentru tine . . . De aice urmà tóta incurcatur'a! . . .

Ionu Alesandrescu tiner.

Totu necasulu meu provení dara de acolo, cà si pe mine me chiama Ionu Alesandrescu, ca pe studintele acel'a pe care Cornelia lu-ascépta cu atât'a doru.

Ionu Alesandrescu betr.

Scíi dara si tu de Cornelia?

Ionu Alesandrescu tiner.

Chiar mai-inte m'a acusatatu si Clementina cu epistol'a acést'a.

Clementina.

Inse acuma nu te mai acusu . . .

Ionu Alesandrescu tiner.

Vedeti ce necasuri potemu sè avemu noi Romanii, déca pe atátia insi ne chiama totu Ionu Alesandrescu! . . . Indata mane mi-voiu

stramută numele . . . Apoi ne vomu cununá . . .

Elena.

Pregatirile sunt tóte gata.

Clementina.

Dar totu-si, iérta-me Ióuu sè te intrebú, pentru ce ai voitu sè amani cunun'á pe mane dupa miédia-di?

Ionu Alesandrescu tiner.

Ti-spunu cu sinceritate caus'a. Ti-am comandatu o toaleta de la Paris si aceea nu va sosi decátu numai mane dupa miédia-di. Am voitu sè-ti facu o suprinde. Éta totu.

Clementina.

O toaleta? Ti-multiamescu. Se vede. cà me iubesci.

Ionu Alesandrescu tiner.

Cu totu sufletulu . . .

Ionu Alesandrescu betr.

Sè fiti dara fericitu! . . . (I binecuventa.)

Teofilu, a parte.

Clementina adeca nu apartiene partitulu nostru . . . Asié dara nici tata-seu . . . E bine, nu-i voiu incredintiá procesulu meu . . . Me ducu la unu strainu! . . .

(Cortin'a se lasa.)

Iosifu Vulcanu.

U n d e . . . ?

Unde se duce globulu ce arde

O dí intréga pe ceriulu azuru;

Unde se duce candu nu se mai vede

Caru-i de auru si de purpuru?

Unde se duce stel'a frumósa,

Candu taia iute ceriulu seninu:

Unde se duce lun'a duiósa

Candu nóptea se perde, si diorile vinu?

Unde se duce cantulu de gele

A filomelei ce plange mereu;

Ori póte s'aventa cu oftele mele

La tine o! umbra, in empireu?!

Emilia Lungu.

Pentru actori.

Déca asiu crede, dícea artistulu Preville, cà profesiunea mea ar fi incompatibila cu sentimentele onórei, de care totu omulu onestu

trebuie sè se glorifice, — asiu parasí-o indata.

*

Sè privimu unu bunu actoru cu bune moravuri ca pe o persóna stimabila, placuta si necesaria societáti.

(*De Vaure.*)

*

Legile romane comandau ca sè nu se primésca nici unu actoru in acésta profesiune fara ca mai antâiu sè se informeze de moravurile si viéti'a sa, pentru a scí déca este omu intieleptu?

(*Scudery.*)

*

Celu ce nu se destina a eserciá o arte, nu póte fi blamatu déca nu-i cunósce principiile; dar acela care o ia dreptu profesiune, e responsabilu inaintea republicei déca n'o cunósce, atâtu in teoria, câtu si in practica.

(*Ricoboni.*)

*

Nu este de ajunsu a conduce si a instruí numai actorii. ci trebuie a pazí pe junii spectatori de ilusiunile ce insiéla simtîbilitatea lor.

(*Larive.*)

*

Celu antâiu studiu ce trebuie sè faca acei cari se destina pentru teatru, este d'a se examiná pe ei insii.

(*Clairon.*)

*

Oh! vanitate! . . . Numele teu e unu actoru! . . .

(*Shakespeare.*)

*

Cu unu micu caracteru, nu vei avé nici odata de câtu unu micu jocu. Esti vanitosu; déca vanitatea inse nu e fondata, te faci ridicolu. — Numai cei mici se ridica totu-de-una in vârfulu piciórelor.

(*Diderot.*)

*

Nu se cuvine ca unu actoru sè se stime dupa aplausele ce i se dau; ele nu sunt adeseori de câtu nisce semne de bunatate, de incuragiare; alte ori sunt lucruri de obiceiú séu o comparatiune cu actorii mediocrii si mai puțin favorisati de natura. Trebuie sè marturisimu, cà câte odata sunt date de nesciintia, smulse, de partisani platiti, si cà e raru a gasí unu publicu fara victime séu fara nerodi.

(*Clairon.*)

*

Fisionomiile frumóse sunt acele pe cari pasiunile se zugravescu si se anima prin espresiunea sentimentulu.

(*Dorat.*)

*

Actorulu care vré sè jôce in tragedia séu in comedia rolulu de amantu, trebuie sè aiba o figura amabila; in rolurile pronunciate o figura imposita; inse toti actorii in genere trebuie sè aiba figur'a spirituala.

(*Dazincour.*)

Trebue ca actorulu, studiandu rolulu séu, sè nu se multumésca de a cugetá numai la expresiunea fia-carei pasiuni; elu trebuie a cautá cu ingrigire sè cunósca ce locu ar avé o parte a corpului seu, a caruia defectuositate e cunoscuta, séu prin propriile sale observatiuni, séu prin judecat'a amiciloru sei cari lu-voru corege, déca amorulu seu propriu n'ar respinge ori-ce consiliu.

(*Enghel.*)

Dóue casatorii escentrice.

Goethe si mai multi amici ai sei aveau obicei, fiindu la Francfurtu pe Main, a se intruni in fia-care séra impreuna cu femei tinere si artisti spre a se ocupá de cestiuni literare. Cluburile nu existau inca

Spre a animá aceste intruniri docte si vesele, acesti juni si-au imaginatu a se despartí fia-care data in parchi de soci trasi la sorti.

Se asiédia intr o urna numele femeiloru si in alt'a a barbatiloru.

Cele dóue nume erau scóse in acela-si timp, si dupa ce se proclama hotarirea cuprinsa in acestu indoitu hazardu, fia-care trebuiá sè se supuna.

Se intemplá, cà de trei ori in síru hazardulu voi ca numele lui Goethe sè ésa cu alu acele-si femei.

De trei ori acestu nume se unise cu alu seu.

Acestu resultatu produse o impresiune fórte profunda si via a supra juniloru, cari jurara a remané pentru totu-de-una astu-felu dupa cum pareá cà voiesce destinulu.

In Anglia casatori'a junelui duce de Halifax nu este mai pucinu escentrica, dar mai posede si óre care caracteru romanticu.

Unu sielaru fórte bogatu din Londra, care avea o féta de o frumusetie remarcabila, murí lasand'o stapana peste o avere insemnata; dara prin testamentulu seu, care nu derogá intru nimicu de la legile englese, impuse ficei sale obligatiunea de a se maritá dupa

unu sielaru de profesiune, séu a renuntiá la succesiunea parintésca.

Comptele de Halifax, care se inamorase fórte tare de acésta tinera, se hotarí atunci, cu consentimentulu seu, a intra la unu sielaru din Londra, unde statú siepte ani de-a rendulu, conformu usului stabilitu in acestu corpu, dupa care putú sè se unésca in libertate cu frumós'a si bogat'a mostenitória, devenita pucinu dupa aceea, in urm'a casatoriei sale, ducesa de Halifax.

Unu rege democraticu.

Pe candu Danemarca nu erá inca statu constitutiunalu, regele Christianu VIII dadú unu decretu care opriá de a se vinde ceva duminecele si serbatorile.

Cum aparú acestu decretu, unu diaristu din Copenhaga, Eduardu Meyer, i facú o viaa opositiune.

Functionarii se indignara. A criticá o hotarire emanata de la puterea regala si semnata de dinsa!

Dar diaristulu nu voi sè scie de astu-felu de lucruri: „Regele, scriá elu, nu scie cà sermanii lucratori ce se intorcu tardíu de la lucru sambata sér'a nu potu cumperá ceea ce le e necesariu de câtu dumineca; prin urmare, déca li se radica acésta libertate, duminecele, in locu de a fi díle de bucuría si repausu, voru ajunge din contra díle de desperare si durere.“

Ce ganditi ca a facutu regele? Tramise la diaristu pe unulu din adjutantii sei, carei díse: — Esti pré indrasnetiu, domnule, de ataci pe regele; elu me tramite spre a te insciintiá, cà voiesce sè te védia si te ascépta la palatu.

Diaristulu se supune invitatiunii si fu introdusu.

— Domnule. — i dise regele, — ti-multumesc, cà m'ai invetiatu ceea ce nu sciam. Anuncia dar mane in diarulu dtale, cà regele, miscatu de pledoari'a dtale in favóra sermaniloru muncitori, ordoná cà de aci inainte va fi permis tuturor comertantiloru a vinde totu ce este necesaru pentru duminecele si serbatorile. Esti multumitu?

— Da, sire.

Si diaristulu anunciá imediatu fericit'a noutate.

Ce mare e puterea adevérului si a staurintiei in bine!

S A E O N U ?

Conversare cu cetitóriele.

— București 12 augustu. —

Voindu a fi parolistu — unu lucru cam rar — asta-di, nevorbindu aci de faptu, ci de vointia — am esitu asta diminétia in podulu Mogosióiei, ca sè-mi adunu vr'o câte-va idei frumóse.

Gandeam in mine, cà déca din intemplanu vre-unulu dintre multii primari si consilieri, cari s'au succedatu la primaría, nu s'ar fi folositu din multe milioane, ce primaría Capitalei a versatu netto — negru pe albu — pentru infrumsetiarea acestei strade si a colateralelor ei, sè me folosescu celu pucinu cu . . . unu lucru frumosu inspira o ideia frumósa!

Dar ce sè vedi? Ca inmarmuritu me vedu d'odata cu ochii atîntiti a supra unoru palate frumóse. O ideia me tînu tîntutu de petrele trotoareloru, asié de grele prin aurulu, ce s'a transportatu pentru ele in tierile litorale ale Balticeii, intocmai cum se vede adese limb'a sermanului deputatu legata de lips'a de idei, candu nu si-a invetiatu bine rolulu, si . . . cere cuventulu.

— Dómne, — esclamá in mine unu sentimentu de durere, mari si frumóse sunt aceste case, si mici si pociti lilieci locuescu in ele.

Noroculu meu, cà erá vócea animei, ér nu vócea mea; cà-ci o patiam de siguru Asta-di nu pré e bine a numí lucrurile pe numele loru.

Dar, vedeti, unu lucru micu este in stare a produce adese-ori unu — efectu mare.

Buna óra: Dóm'n'a venindu a casa de la o soarea, apropiandu-se de mésa cauta cut'h'a cu chibrituri, dà peste lampa, lamp'a sare josu, se sparge. Domnulu vine superatu de la clubu; cà-ci teburile mergu reu de totu . . . nu mai e nici o sperantia, d'a mai ajunge la misteriele sunatórie ale ministerelor. Se cërta cu dóm'n'a, si . . . casatori'a civila alérge la deslegarea civila.

Asié si eu in nebuni'a mea, incepui a ride de placere, cà-mi siopti anima . . . o dovéda puternica, cà mai am anima; cà-ci, dieu, asta-di este in usu a se vorbí numai — din gura.

Dar, Dumnedieulu meu, de ce sè fimu mai catholici, de câtu pap'a? Inchipuiti-ve, dvóstre, cà tóte declaratiuni de amoru, câte se facu intr'o dí, séu celu pucinu intr'o séra pe bulevardulu si trotoarele Bucuresciloru, aru fi din anima; cà tóte declamările de amoru pentru patria, câte s'au tienutu anii trecuti in sale publice, in cafenele, gradine sub influinti'a si fara influinti'a licentieloru — spirtuóse, — cà tóte paginale cu *ah!* si *oh patria, Romanismu, libertate si egalitate* aru fi fostu acompaniate de síoptele animei: E bine, nu eram in pericolu, d'a vedé in vr'o câti-va ani toti Bucurescii despoporati, si poporati numai cu medici?!

Sè me ierte onorabili nostri medici, eu nu am voitu prin aceste cuvinte, sè-mi esprimu consimtiementulu la neghiób'a ideia: cà medicii si poporatiunea stau in raportu inversu, cà adeca cu câtu se inmultiescu medicii, cu atátu decresece poporatiunea.

Si apoi ori-ce s'ar puté criticá la noi in tíera, dar nu medicin'a. Ar puté unu omu espertu sè dica, cà gimnasiile stau reu, fórte reu, cà profesorii de gimnasia si licee, cu pucina fórte pucina exceptiune, aru trebuí sè 'mbratisieze alte meserfi — findu deja aplicati a face meseria — cà eruditulu ministru Maiorescu va avé o mare belea, vrendu a organisá seriosu scólele superióre, — din caus'a lipsei de buni profesori, ar puté mai departe afirmá, si constatá in faptu, cà institutele private — éra cu o fórte mica exceptiune — sunt o specula rusînósa si demoralisatória: dar respectu medicinei, respectu spitaleloru, caseloru sanitarie pentru nesanetosi séu bolhavi; cà-ci nici o tíera in Europa nu posede atáte spitale si asié bine in-grigite si — ce e mai importantu — gratuite!

Sermanii si bunii nostri strabuni, ei prevedeau câte bóle au sè navalésca a supra acestei frumóse tieri! . . .

Ból'a, care bantue mai multu asta-di societatea romana, este lips'a de anima, din care provine lips'a de amoru, recél'a in familia, apoi giunghiuri teribile specialu in partea stanga, cari in genere au de consecintie oftic'a familiaria, lipsa de respectu . . . de susu pana josu; lips'a de amoru catra tíera, din care se nasce indiferentismulu, interesulu personalu si . . . gesieftulu! . . .

Inse sè nu mai vorbimu de bóle! Si alte tieri suferu, déca nu de aceea-si bóla, de bóle, póte, multu mai periculóse.

Asié p. e. Austro-Ungaria de oftic'a financiaria. Oh! si acésta bóla este incurabilu! La noi in mijloculu pestilentiei, numit' crisa financiaria europeana, nu numai cà nu s'a produsu nici unu casu mortalu — in pungele celoru cu pungi mari — ci din contra s'au creatu o multíme de institute, cum p. e. Societátile de asigurare „Romania“ si „Dacia“, bancele financiare „Societatea financiara“, — „Creditulu funciaru romanu“ etc., in fruntea carora se afla principii Romaniei, si cari din dí in dí prosperéza.

Éta, in fine s'a aflatu si la noi sorgintea celei mai bune si mai puternice medicene.

Oh! acésta medicina are o putére farmecatória! Ea face unu statu puternicu in intru si afara, o natíune tare si mare.

Orbulu capeta vedere, gangavulu e elocinte, nataraulu cu avere e desteptu, cu multa minte.

Da, unu simplu muritoriu devine d'odata — far' a mai trece prin purgatoriulu scóleloru — omu mare, omu de statu, invetiatu, nobilu, bine crescutu; o simpla muritória erudita, casnica, gentila fassonata — chiar trecandu prin purgatorulu frumóseloru si rumeneloru spoeli: dar ce sè dicemu? Nu ne aflámu noi aici pe pamentu intr'unu purgatoru? Si-apoi sè me ierte ori-cine, nu purgatorulu este de vina, déca omenimea trecandu prin elu in locu sè se curatiésca, se nomolesce din ce in ce mai multu in necuratienea, pana ce devine adese-ori cu totul — necuratu, asié, cà bietulu muritoriu in desperarea sa, si spre a-si mai linisci mustrarea consciintiei, se vede constrinsu a-si mai oréa unu purgatoru — in fatasi'a sa — din colu de mormentu, buna-óra cum o facura catoliciei, candu

se veduira atátu de nomoliti in acele, in câtu nu mai sperau a se puté curatí de pecatele loru in purgatorulu pamentescu.

Ah! ce bine ar face déca barbatii nostri de statu in mare numeru, ar adoptá in confessiunea loru de credintia purgatorulu catolicu!

A. Radu.

B o m b ó n e.

Unu negutiatoriu din Paris anunciandu unu mijlocu de intarire, adauga aceste:

„Dómn'a S. erá atátu de slaba inainte de a se maritá, încátu abié putú sè mérga la biserica. De candu inse intrebuintiéza léculu nostru, o atátu de tare, in câtu mai in tóta septeman'a si-bate barbatulu.“

Ori câtu s'aru mari puterea instruminteloru de optica, nu se va puté egalá limbú'a unoru vendiatori ambulanti de ochielari.

Unulu din ei, langa Oper'a din Paris, oferiá o parochia unui strainu.

— Se vedu bine acritiile cu dinsii?

— Ce-va mai multu: li se vedu si protectorii!

Intr'una din dílele trecute, unu iubitoru de literatura germana de locu din Bucuresei, se duse la un'a din librerie pentru a cumperá ce-ve autoru, si se adresá catra libraru asié: „Me rogu. dà-mi *ghete!*“ Librariulu, cunoscéndu vorbele particulare de peste Milcovu, i respunse: „*Ghete* n'amu, dar amu *haine.*“

CE E NOU?

Neobositulu nostru eruditulu dlu T. Cipariu dimpreuna cu dlu profes oriú I. M. Moldovanu se afla de mai multe díle in Budapesta scrutandu prin bibliotecole de aici.

„Dlu B. P. Hasdeu a petrecutu cele din urma 10 díle din lun'a juliu in Alba-Iulia, unde fu primitu cu cea mai mare placere si insufletire din partea Romanilor. Dlu Ácsente Severu a datu eruditulu nostru istoricu spre dispositiune odáile sale din otelulu seu. Dlu Hasdeu a scrutatu d'amenuntulu voluminós'a biblioteca batyániana din Astronomi'a d'aice, decopíandu si cetindu o multíme de documinte, intre cari unele de interesu nespusu pentru istori'a natiunii nóstre. Dlu Hasdeu a capetatu concessiune d'a cercetá si stravechi'a si renumit'a archiva secreta de diplome si alte documinte, ce se afla bine izolata in catedral'a rom. cath. d'aici. De aici dlu Hasdeu va caletorí, póte, la Clusiu.“

„Bani de argintu falsi“ s'au ivitu in Budapesta de curendu. Unu tineru platesce cu ei sér'a prin cafenele.

Unu insielatoriu tineru, abié de 13—14 ani, s'a ivitu dílele trecute in Buda. Elu pandindu esírea capulu familiei, intrá in casa la dómn'a, spunéndu-i cà domnulu a fostu la croitorulu N. N. si i-a

spusu aceluia sè tramita dupa gharcoculu seu, sè-lu innoiesca. Elu dara a vinitu sè-lu duca, fiindu calfa aceluia croitoriu. Multe femei crediura si se pacalira.

„La Gilan“ foculu a prefacutu cenusia in cursu de o óra vr'o 19 case — firesce — neasigurate.

„Pericolu pentru frumseti'a dameloru din Viena.“ Damele din Viena se afla in pericolu mare, amu puté dice in pericolulu celu mai grozivu pentru o femeia. Cum sè nu? Chiar frumseti'a loru esté la marginea prapastiei. Dar de unde vine pericolulu? De la apeductulu orasiului. Chemicii au studiatu acésta apa, si au aflatu, cà isvorulu ei este acél'a-si cu alu apeloru dintre Alpi. E bine, dar locuitorii Alpiloru au toti gusia. Asié dara si vienesii potu sè capote gusia. Sermenele dame!

„O atingatória scena“ se petreceá la gar'a din Bordeaux, pe care credemu bine a o relatá cititoriloru. O tinera familia, silita de nevoiele vietii d'a se despartí pentru momentu, si-luá adio cu ochii plini de lacrimi. Femeia pleca la Londra, unde aveá sè dee o crescere francesa copíloru, intr'o bogata familia englesa. Barbatulu remaneá la Bordeaux, unde lu-opriá postíunea-i de impiegatu comercialu. — Iubesceme totu-de-una, — adause in forma de peroratiune barbatulu desolatulu, si mai cu séma nu uitá, cà esté soci'a unui omu onestu. — Nici-odata nu voiu uitá! — suspiná tiner'a femeia; si scotiendu-si batist'a din posunaru, facú intr'ins'a unu nodu! („Rom.“)

„Aventurele unei pisice.“ Rom. estrage dupa diarul „Dreptulu“ din Paris urmatoriulu faptu: Unu locuitoru alu unei case din strad'a Saint-Martin, urcandu-se intr'o diminétia in podulu casei ce i serviá de magazinu de bucate, gasesce sparte gémurile de la o ferésta si tóte bucátile de stiela resipite pe josu si pline de sange. La acestu spectaclu, elu si-inchipuiesce, cà s'a intemplatulu vr'unu omoru. Lips'a cadavruulu inse din acelu locu i acitiá curiositatea d'a cautá in tóte partile, condusu mai cu séma si de nesce picaturi de sange cari se vedeáu inainte-i pe o distántia mai lunga. Elu incepe dar sè urmarésca pasu cu pasu dupa semnele de sange, candu d'odata se pomenesca cà i cade in capu cu mare sgomotu de pe o polítia mai multe but-die cari se spargu. Pana sè observe apoi cine a pusu in miscare aceste obiecte, o pisica mare se rapede a supra-i, cu perulu sburlitu, cu ochii inflacarati, o adeverata pantera, de alu careia atacu abié scapá, fugindu pe scara. Sgomotulu fiindu mare, toti ceialalti locuitori vecini esu din locuintiele loru sè védia ce este, si toti intréba cu síféla inaintea usiei loru sè afle intemplearea. In acestu timpu pisic'a, a carei inversiunare creáscuse, sariá din locu in locu cu eód'a sbirlita si intinsa pe spate si scotiendu nesce miorlaíturi ingrozítórie. Spariatulu locuitoriu incepe sè strige ajutoru: unu guardianu alu pacii publice aude si se urca pe data in podu, dar este la momentu inhatiatu de cumplitulu cotoiu, cu care se luptá multu timpu pana sè scape. Acoperitu de rani, cotoiulu se rapede apoi la o ferésta deschisa, sare josu in etagiulu alu treile si de acé p'o strada, unde ataca pe unu altu guardianu, caruia i sfasie in bucáti uniform'a, dar care isbutesce a-lu strapunge cu vârfulu sabiei. Ucisu astu-felu acestu animalu corpulu lui a fostu dusu la comisariulu de polítia alu cuartarulu, unde s'a constatatu, cà erá turbatu.

** (*Romanii din Macedonia*) inca se descépta din „Somnulu celu de mórte“ si misca pe terenulu culturai nationale romane. In fruntea acestoru misca-minte se afla celebrulu barbatu romanu Apostolu Margaritu, carele in adeveru e unu — apostolu!

** (*Unu banchetu uriasiu*) se tienù dilele trecute la Southampton. La acestu banchetu au luat parte 12,000 de scolari, 600 de profesori, o multime de parinti si amatori. Trei bande militare si una civila au petrecutu publiculu.

** (*Este deja*) unu locu, unde si femeile au dreptu de alegere. Acestu locu e comun'a Swyz in cantonulu Bern din Elvetia. E curiosu, cà tocmal din acestu cantonu ultramontanu a esítu asié idea liberala.

** (*Nai'a „Basilisc“*) a Russei a descoperitu in caletori'a sa. 32 de insule inca necunoscuté, pe la Guinea-nóua. Ómestii gasiti acolo au statura mica, si au primitu cu atacu nai'a.

** (*Unu humbug.*) Duval anuncia, cà de eurendu se va face la Paris o productiune, de care nu s'a mai pomenitu. Eroulu acestei productiuni are sè fia unu leu, care jóca domino, la intrebare aréta câte óre-su, alege cartea cea gandita etc. Spectacolulu va fi cu atátu mai interesantu, de óra-ce leulu va esecutá tóte aceste in liberu.

** (*O nunta — durerósa.*) Louis Hénon, si Marie Lemercier, se cununasera abié de 5 óre. Nunt'a se celebrase la satu. Dejunulu fusese plinu de veselá; se acceptá óra cinei si a dantiului. Timpulu erá uritu pentru preumblare. Dupa propunerea unei tinere brune se incepù joculu numitu „mij'a.“ Toti se ascundu in tóte partile: unii in hambaru, altii in pivnitia; in fine timpu de trei óre nu sunt de câtu strigate, risete si alergaturi. — Dar unde mi-i soci'a? — intrebá barbatulu dupa patrariu de óra de acceptare. — Eilas'o; s'a ascunsu. — Se continua joculu. Minutele, cýartarile de óra trecu. — Voiu sè sciu unde e Maria, — strigá barbatulu. — Ah! éta-lu gelosu, — i se respunse. De pe acum? — Dar pucinu i pésa cà si rideau de dinsulu. Elu voiesce sè afe unde-i este soci'a; in fine tóta nunt'a impartasiesce neliniscea sa. Incepu a cautá pretutindene: insedaru. O striga: nici unu respunsu. Lacrimelc curgu pe faci'a tinerului insuratu. — Ah! Cátu suntemu de prosti! — strigá tiner'a bruna aretandu o lada. — Aci trebue sè fia. — Iute barbatulu alérge si radica capaculu. Cum sè se depinga acestu spectacolu? . . . Culcata in lada, cu capulu resturnatu, cu faci'a venata, cu ochii peste mesura deschisi, tinera femeia, care avusese destula putere spre a trage capaculu dupa dinsa, nu se mai simtise in stare a-lu radicá indata ce aerulu a inceputu sè-i lipsesca. Erá mórta. Ingrigirile parintiloru, a barbatului seu de câte-va óre, nu fura in stare a-i redá viét'a.

** (*O rectificare*) ni se cere, si éta o facemu cu placere. Diuarielc unguresi din Clusiu au publicatu scirea, cà dlu dr. Vasiliu Popu, procuroru r. in Gherla si-a incredintiatu de soci'a pe dsíor'a Irma Simay, fi-c'a dlui presiedinte alu tribunalului de acolo Gr. Simay. Noi inca amu reprodusu-o in nr. 20 alu foiu nóstre. Acuma inse, pe bas'a unei impartesfri autentice, suntemu in positiunea d'a o declará intemeiata numai pe o combinatiune, inse nu pe adeveru. Precum noi suntemu informati, stimatulu nostru amicu

— déca se va insurá — va luá de soci'a o Romana. Éta, pentru ce publicámu cu placere acésta rectificare.

Flamur'a lui Hymen.

✂ (*Jules Favre.*) renumitulu barbatu de statu francesu, se insóra, si ia de soci'a pe domnisiór'a Welten, — directriti'a unui institutu de fete in Versailles.

Sesonulu báiloru.

✂ (*Din Karlsbad*) se scrie, cà acolo sè ascépta dílele aceste si renumitulu barbatu de statu spaniolu Emiliu Castellar.

✂ (*La Marienbad*) s'a adunatu deja de multu totu publiculu obicinuitu a amblá acolo. Óspeti noi inca sunt multi. Caletori inca sè ivescu pe o dí — dóue.

✂ ✂ (*De la Buziasiu*) primimu o corespondintia lunga, prin care se rectifica afirmatiunea corespondintelc nostru din nr. penultimu, relativa la serviciulu seu.

✂ (*La Teplitiu*) publiculu si-petrece fórte bine. Este musica, teatru, balu, societate interesanta, si locuri de plimbare frumóse.

✂ ✂ (*De langa Bicsadu*) ni scrie unu cetitoriu alu foiu nóstre, cà dreptu a avutu corespondintele nostru din nr. trecut, afirmandu, cà la bai'a din Bicsadu si Romanii converséza totu unguresce. Nu numai la Bicsadu, — adauge cu durere acest'a, — dar si p'a casa in familielc loru Romanii satmarenii converséza totu unguresce.

✂ (*La Paradu*) in Ungaria se afla lume multa. Ap'a minerala de acolo e fórte folositoria mai alesu femeiloru. Barbati inca se afla multi, cà-ci unde se afla dame, de acolo nici barbatii nu potu lipsi.

✂ (*La Manese*) in comitatulu Aradului tóte localitátile sunt ocupate. Positiunile romantice, aerulu sanetosu de munte, isvorulu vindecatoriu, au adunatu multi óspeti in acestu locu modestu si ascunsu de lumea sgomotósa.

Societati si institute.

⚡ (*Congresulu frisoriloru*) germani s'a tienutu in septeman'a trecuta la Dresda, infatisiandu-se vr'o 300 de frisori din Germania, Austria si America. Actulu celu mai interesantu alu congresului a fostu emularea frisoritiloru, la care au luat parte optu frisoritie in presinti'a unui publicu fórte numerosu. S'au impartitu vr'o 16 diplome de onóre. S'a tienutu si o espositiune de peruce.

⚡ (*Unu membru onorariu alu Asociatiunii transilvane.*) dlu Aureliu Kecskeméty, intimpina intr'unu modu fórte necuviinciosu onórea ce acésta Asociatiune i-a facutu indata la infintiarea sa, cu ocaziunea adunárii generale de la Sibíiu, alegandu-lu membru onorariu. Acestu domnu, care atunce — la porunc'a domniloru de la putere — a scrisu in diuariulu oficialu in favorulu Romaniloru; asta-di — la porunc'a alteru domni — ataca in fói'a sa intr'unu limbagiu murdariu intrega natiunea romana.

⚡ (*Congresulu de posta internationalu*) se va

tiene în Bern la 15 septembrie. Austro-Ungaria va fi reprezentată prin Gervay și Heim.

§ (Invitațiune.) Comitetul provizoriu pentru înființarea gimnaziului român în Seini are onoarea a invita pe toți Romanii cari se interesează de cauză această, și în special pe Romanii din comitatul Satu-mariului și din comitatele învecinate, Marmatia, Cetatea-de-Petra, Solnoculu-de-medioclu, Crasna și Ugocia, la adunarea generală ce se va ține în urbea Bai-a-mare în 2 și 3 sept. a c.

Literatura.

* (Triumful creștinismului și dictionarul salvatorilor creștinătății,) (martirii crucii și martirologiului,) a esut la București. Această carte conține cunoștințe întinse despre fapte care martiru, precum și evenimentele din secolul al III, până la al XVII-lea, cu 21 gravure. Această lucrare, unică în limba română, conține 16 colume în 8°. De vândere în București la librăriele N. A. Danielopolu, G. Ionide și compania (strada Lipșcani și calea Mogosioiei) și la proprietar, strada Cuza Voda, nr. 62. Prețului 3 lei.

Teatru.

× (Erica de teatru.) Ce înruiere puternică poate să aibă un teatru național a supra dezvoltării spiritului național, se vede din următorul caz. Serbii au de mult teatru lor în Neoplanta. Vrea această societate, împărțindu-se în două trupe, face excursii prin părțile locuite de sibi. Astu-felu și estu-timpu. Reprezentațiunile fac mare efect. Spariați de această, ungerii s'adunara în Teresopol și cerura de la guvern înființarea unui teatru magiar.

× (Maria Taglioni,) renumită baletista, care a făcut așa mare efect în tineretele sale și a căcutit așa multe anime, asta-di traiesce la Londra în nesce condițiuni pre nefavorabile. Ea dă lectiuni de dantiu, pentru 2 fl. o ora.

Industria și comerțu.

|| (Izvoru de fotogenu) s'a descoperit de currendu în comunitatea Siaro-iu din comitatul Cetății-de-balta. Locuitorii satului lu-cunosc deja de multu, și lu-numescu „pământu ardietoriu“, ferbendu-si malmaliga la elu. Nimene înse n'a știutu, că e fotogenu — până 'n zilele trecute. Unu bancariu din Moldova, Mercuriu Dosios, a și venit în satu, și a propusu proprietarilor condițiuni favorabile spre a i se concede folosirea.

|| (Columbele de posta) devinu foarte întrebuintate mai ales în Anglia. Ele cōsta mai puțin decât telegramele, și aduc împărțiri mai lungi. Multe redacțiuni au deja columbe de aceste.

|| (O modista din Berlin) a tramis sialului persianu o batista brodată frumosu, în prețiu de 1000 fl. Inse Maj. Sa nu vră se plătescă.

|| (In Maramuresiu) se lucra pentru înființarea unei fabrici de pei.

|| (In tērgulu din Buda) ținutu în septeman'a trecută o biță femeia de la sate umblă plângendu-se, că i s'a furatu punga cu bani. Si cum alergă dintr'unu locu în altulu, de odată diari într'unu cotu de

strada pe unu domnu, carele ținea în mână tocmai punga și numeră banii dintr'insă. Că o leică infuriată sari ea a supra lui, pretindendu-si punga cu banii. La momentu s'a adunatu o mulțime de poporu. Domnulu fu dusu la judecătoria, și acolo se descoperi, că dînsulu e unu talhariu.

|| (Trenulu de curte alu imperatesei.) Precum amu scrisu și noi înca în anulu trecut; drumurile de feru austriace au făcutu imperatesei în fabrică de vagono din Praga unu trenu pomposu. Acestu trenu nu s'a întrebuintatu înca nici odată. Acuma la caletor'ă imperatesei spre Anglia eră să se faca pentru prim'ă-ora. Tote erau gata. Atunce unu diregatoriu de la inspectiunea generală a căilor ferate i plesni prin mînt, că ar fi bine a se face mai întâi o probă de caletoria cu acestu trenu. S'a și făcutu. Si rezultatulu? Pomposulu trenu adi se reparăza la Strassburg, că-ci fiindu pre voluminosu pentru tunelurile franceze, — aceste i-a turtitu partea de a supra. Imperatēs'a a trebuitu să caletorēscă cu altu trenu.

|| (Țiparulu de mare,) unu pesce care ținde se dispara, a fostu multu timpu desfătarea gastronomilor din vechi'a Roma. Pliniu Betranulu, Aulu Geliu și alții ni dau curioșe descrieri despre modulu cum erau crescuti. Aquarium ce aveau Polione și Luculu i costau miliarde de sestertii. O colecțiune de țipari, prinși din laculu Lucrin, și gradinei de aclimatare din Paris fiindu puși în laculu seu. Anatomia acestui pesce e atât de curioșă, în cătu e bine să i se cunoșcă descrierea. Țiparulu are form'a unui mare virlanu. În locu de gura, are unu botu sugatoru că alu lipitorii. De ambele parti ale capului siese gaurele servu animalului să s'agatie de pradă, pe care n'o lasa de cătu după ce i-a subtu cea din urma picatura de sange. — Prandiulu țiparului e înfioratoru și te cutremuri fara voia candu ti-aduci a mînt, că Polione și alți avuti din Roma si-faceau o petrecere d'a le aruncă din candu în candu căte unu sclavu ca să-lu manance. („Rom.“)

|| („Palatiulu „Daciei.“) În 8/20 iul. se puse pētr'a fundamentala a unui colosalu și imposantu edificiu, alu unui adevratu palatiu, ce se ridică în București pe podulu Mogosioiei, în anghiulu stradei Lipșcani; în loculu cladirei numite alta-data „Hanulu Filipescu.“ Acestu palatiu se zidesce pentru societatea de assecuratiune „Dacia“ a carei proprietate este. — Acesta soc. în cursu de trei ani a făcutu să plece din țiera mai tōte societățile straine. Ea împarte asociatorilor sei căte 20% dividenda; acum si-ridica unu palatiu, care va servi de localu societății și cu tōte că se va zidi astu-felu, ca să fie o escelinte opera de arte, va aduce totu-si, după precalcululu făcutu și după cum s'au scumpitu închiriarile și la București, unu venit de preste 12%.

|| (Minele din Statele-Unite.) Minele de aur și de argintu exploatate în Statele-Unite pe țiermurile scaldate de oceanulu Pacificu au datu, de 25 de ani încōce, o cantitate de metalu în o valōre de 7 miliarde și 943,224,670 franci. Californi'a a produsu aprōpe trei din patru parti ale acestei valōri și numai în aur. Statulu Nevada a contribuitu din minele sale cu 1 miliardu. Cea mai mare parte de argintu și aur s'a cumpertu de catra Englitera, care, numai dinsa, a luat 5 miliarde și 500,000,000 franci. S'a tramis asemenea în acestu intervalu de 25 ani o cantitate însemnata în China și Japonia.

Tribunale.

! (Curtea juratiloru din Budapesta) a pertractatu la 6 aug. procesulu de presa intentatu in contra diuariului „Zastava.“ Autorulu articolului incriminatu „Constitutionalismulu magiaru“, dlu Georgiu Petroviciu, fû condamnatu la inchisóre de 8 luni si la pedepsa de 300 fl.

! (Unu vestitu talhariu unguurescu,) numitu Bor-sos Sándor, fu prinsu dílele trecute in comun'a Jász-kisér. — Presiedintele tribunalului, e chiar nana-siulu lui.

! (Tentativa de omoru din superstitiune.) Intre statiunile Hirt si Friesach pe linia de la Rudolfsbahn locuiesc cantoniarulu nr. 77. Intr'o dí vediendu, cà fiulu seu in vârsta de 10 ani nu vine, la ór'a obicei-nuita, d'la scól'a din Micheldorf, incepù a se ingrígí si plecà sè-lu caute. Nu ambla inse multu si-audí strigate de agonia. Apropiandu-se cu graba de loculu din care se audiá strigatele, vediù cu gróza pe unu omu in haine sdrentiuite, care tinea in mana unu cutítu si se siliá d'a supune sub genunchiulu seu p'unu copilu micu. Cantoniarulu recunoscù indata pe propriu-i copilu si navali a supra omului care avea cutítulu in mana. O lupta se incepe si cantoniarulu primisce mai multe raniri. Din fericire strigatele sale „de ajutoru“ se audiá si mai multi locuitori alergara si pusera man'a pe vagabundu. In faci'a justitiei, vagabundulu recunoscù c'avea intentiunea d'a scóte anim'a copilului, fiindu cà, in inchisórea din care scapase de curendu, lu-invetiase cine-va ca sè póte face nevediuu déca va purtá a supra-i anim'a unui copilu de vârsta mica. Dupa spus'a acestui sceleratu, acésta anima trebuiá sè fia scósa dintr'unu corpu viu. („Rom.“)

Economía.

△ (De la Tocaiu) se scríe, cà in anulu acest'a acolo nu va fi mai nimica vinu. Nu ve temeti, vinu de Tocaiu totu-si va fi destulu, — cà-ci sunt fabrice de ajunsu.

Suvenirea mortiloru.

† (Alesandru Popu,) teologu de anulu III in Pesta, a repausatu la parintele seu preotu in Busiacu, in 25 jul.

† (Apostolu Arsache.) Unulu din ómenii cari au jucatu multu timpu unu rolu insemnatu in Romania, a inecatatu din viétia la vârsta de 86 de ani. Patri'a sa adoptiva, Romania, nu fu esclusa de la beneficiile simtientului seu de bine-facere: o scóla poporala, bine-organisata, pórtá numele seu, si numerosi juni, si unu mare numeru de nenorociti lu-binecuvintéza; unii pentru cunoscintiele ce i datoiescu, altii pentru usurarea suferintieloru loru.

Voci din publicu.

Multiamita publica. Subserisulu mi-tienu de strinsa datorintia a aduce cea mai caldurósa multiamita dlui Iuliu Petricu deputatu in Camer'a Ungariei si pretoru in Resiti'a, care in urm'a recomandarei comitetului „Romaniei June“, avù bunetatea d'a me

ajutorá in semestrulu espiratu cu o suma de 25 fl. v. a. — Viena, 28 julu 1874. — Nicolau Hanganuti, medicinistu.

Mal nou.

De la adunarea generale a asociatiunii trans. pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, ce avù locu la Deva in 10 si 11 ale lunei curente, si pana atunci pana candu ni va sosi unu raportu detaliatu, notámu, cà de functionari ai asociatiunii s'au realesu coi de pana aci prin aclamatiune, si cà adunarea generale vifória s'a decisu a se tiené in Lugosiu.

*
Camer'a magnatiloru in siedinti'a sa din 13 a lunei cur. a votatu legea de incompatibilitate modificata si luandu in desbatere legea electorale a ajunsu pana la §-lu 5-a primindu modificarea comisiunii sale: cà adeca sè se mai urca censulu din comunele romane ale Transilvaniei!!

Deslegarea problemei de siacu din nr. 27:

Albu:

1. Rgn. D5—B7†
2. Turn. D2—B2†
3. Rgn. B:—E4††

Negru:

1. Rgl. B5—C4
2. Rgl. C4—D4 (lovesce.)

Post'a Redactinnii.

Si eu? Da, si dta esti unulu din cei ce ne facu necasu cu versuri rele.

Dsiórei M. P. Multiamita. Catu mai curendu — de se va puté.

Lugosiu. Cu cea mai mare placere. Numai pe scurtu, si la timpulu seu.

Dnei M. P. Multiamita pentru cele tranise. Credemu ca vomu justificá cele impartesite.

Dnei E. N. Cum se nu? Numai precatu va aterná de la noi. Ve rogamu a ne insciintiá catu mai curendu.

Dsiórei A. D. Avemu multe de la multi. Dar i vomu face locu. Datinele poporale voru fi bine primite.

Eremitulu. Ne bucuramu, ca dupa o tacere atatu de lunga ti-ai adusu éra-si a minte de noi Salutare.

Versurile: Nu me uitá, O pasere, La Eufrosina, Nina la ferésta, Olga, Te iubescu, Fii fericita, nu se potu publicá.

La mai multi: Tomulu antaiu din „Selavulu Amorului“ nu se póte espedá pana ce nu va esi si alu doile completu, spre a se tramite ambele de odata.

Bistritia. Ar fi mai bine se te adresedi la redactorulu respectivu, pentru ca noi nu o avemu. In privint'a planului — nu ti face ilusiu! Ar fi bine se ni tramiti 2—3 de proba. Caldurile au cam inelatatu, deci acceptamu se — ni scrii.

Alba-Iulia. La 1 sept. se ne faci atenti, cà nu cumva se uitamu. Apoi nu scrie tóte pe una hartúia, ci separat.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pesta. 1874. Callea tierrei nr. 39.

semplare complete mai avemu din inceputulu anului.